

когато работенето въ фабриката е било много усилено, турското правителство е счело за нужно да сгради водовмѣстилище (хавузъ) по течението на водата въ Селишкото устие за пълнене презъ неработното време, чиято вода служила за увеличаване двигателната сила на фабричната вада. *Хавузътъ* е грамаденъ и дълбокъ басенъ — изсиданъ съ камъни и посланъ отъ горе и вжтре съ хубави плочи отъ Градецъ. До *хавуза* се намира фабричната *сергия* (равно мѣсто, обрасло съ хубава зелена трѣва, служещо за сушене на *ова лени* аби и шаеци), а до нея е двуетажно здание за помѣстятъ часть отъ фабричните дарацѣ и предачки.

Всичките здания сж строени отъ ломенъ камъкъ, ваденъ отъ близките на фабриката кариери, и отъ части бигоръ (варовитъ шупливъ камъкъ), донесенъ отъ Селишкото устие, Чудесно здравия джбовъ и буковъ материалъ, употребенъ главно въ строежа на харемлика и голѣмото здание, е сеченъ отъ близките гори (вижъ архитектъ *Козаровъ* въ „Свѣтлина“ ор. cit., стр. 11).

Следъ това нека кажемъ още нѣколко думи за основателя на тоя първи по рода си български индустрелъ паметникъ.

Ленина Мустафа-Бей е билъ скоро смѣненъ, а на негово мѣсто сж идвали редица аени, обаче фабриката не могла да покаже никога такива печалби, както при Добри Желѣзковото обзавеждане.

Подкупитѣ, кражбитѣ и експлоатацията на работния трудъ се практикували до крайностъ. Правителството никога не знаело точните приходи и разходи на фабриката! За поевтиняване на платоветѣ, управата на фабриката унищожила бившите привилегии на работниците — „фабрикаджии“, а по-големата часть отъ тѣхъ постепенно се замѣнявали съ турски войници, които отбивали военната си повинностъ въ фабриката наравно съ низамитѣ по полковетѣ.

Около 1860 г. за управител на фабриката билъ назначенъ миралай *Хюсеинъ-бей*, както разправятъ, потурченъ арменецъ. Последния още въ началото се заинтересувалъ за повѣреното му дѣло и въ кжсо време опозналъ добрите и лоши страни на фабриката. Въ желанието си да постави заведението на още по-сѣвременни начала, той, съ съдействието на правителството, заминалъ заедно съ единъ българинъ-работникъ (който и до днесъ е фабриченъ машинистъ въ Сливенъ), да посети Австрия, Франция, Белгия и Англия, за да достави нови машини, вмѣсто остарѣлитѣ такива, набавени отъ Добри Желѣзковъ, които били привеждани въ движение по-вече съ ржка. Споредъ казването на Сливенци, фабриката презъ време на тоя миралай давала чистъ доходъ 500,000 гроша.

Складове за платоветѣ ѣ имало въ Сливенъ и Одринъ и всѣкидневно керванъ отъ камили и коне излизали отъ Сливенъ.